Ner 186. ROK 1843. CZWARTEK 17 SIERPNIA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

IMIONA RZYMSKIE.
Jutro Heleny Szwed. M.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Jutro Domorad.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień	godzina	Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiej	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
14	6	27 7, 210	† 11, 0	4, 64	Pn. Wschodni słaby	Pogoda	
	2	6, 936	18, 9	6, 32	,, ,,	Pogoda z chmurami	
	10	6, 765	13, 6	5, 27	Północny ,	Pogoda	
15	6	6, 699	11, 5	4, 90	Żaden	,,	
	2	6, 214	19 5	5, 53	PnWschodni słaby	Pogoda z Chmurami	Grzmot, Deszcz
	10	6, 473	12, 5	4, 96	Żaden	,,	Błyskawica.

Wiadomości zagraniczne.

— *Paryż 2 Sierpnia.* —

Dziś o godzinie w pół do drugiéj po południu członkowie ciała dyplomatycznego udali się do Neuilly aby złożyć swoje uszanowanie JKWci xiężnéj Joinville.

Dzisiejszy *Moniteur* ogłasza budżet dochodów i wydatków na rok 1844.

W czasie nieobecności marszałka Soult nowy minister marynarki admirał Mackau zarządzać będzie interesami wydziału wojny

Moniteur ogłasza dziś 54 listę składek dla Guadelupy; Ogólna summa do dnia 31 Lipca wynosi 3,121,838 fr. 64 cent.

Xiążę i xiężna Nemours przybyli do Caen, i przyjętemi tam zostali z wielkiemi uroczystościami.

Paryż 1 Sierpnia. Mocno przekonani jesteśmy, że w dzisiejszéj Francyi nie ma niebezpieczniejszych dla spokojności i bezpieczeństwa publicznego usiłowań, jak dążności tak zwanych konserwatystów, którzy opierają się urzeczywistnieniu zasady stosunkowéj równości podziału ciężarów publicznych. Idea politycznych reform, w dotychczasowych po największéj części nieszczęśliwych usiłowaniach wprowadzenia jéj w życie praktyczne, stępiała niejako i przy teraźniejszem postępie ludzi i rzeczy we Francyi nie można prawie obawiać się od niéj czegoś ważnego. Ale za to domagania się materjalnego polepszenia położenia massy ludu z każdym dniem stają się silniejszemi i więcéj nakazującemi, i wielka massa nigdy nie da się przekonać że w żądaniach swoich przestępuje miarę słuszności, dopóki będzie widzieć, że ona prawie sama zupełnie, dźwiga na swoich ramionach olbrzymi budżet państwa i gmin. Gdyby opinia publiczna przekonaną była, że każdy obywatel proporcionalnie do sił swoich przykłada swoją cząstkę do skarbu i kass miejskich, zatknęłoby się przez to obfite źródło niezadowolenia, i usunięłoby pozór do niejednego istotnie niewłaściwego żądania, nie jednéj prawdziwie bezzasadniéj skargi.

Moniteur zawiera następujące postanowienie królewskie: Art. 1. Mianujemy naszego ukochanego syna, xięcia Joinville (Francois, Ferdinand Philippe, Louis-Marie d'Orleans) dotyczasowego kapitana okręgu liniowego, kontr admirałem. Art. 2. Nasz minister sekretarz

stanu w wydziale marynarki, ma sobie polecone wykonanie tego postanowienia.

Giełda. Dziś odbywały się znaczne interesa, i likwidacya odbywała się bez żadnych trudności; gotowizny była wielka obfitość. Utrzymywano że Espartero w dniu 3 Lipca po trzydniowem bombardowaniu wszedł do Sevilli, i że junta w Bilbao przez przywrócenie iueros (przywilejów baskijskich) zwaloną została.

Przeciwna tym pogłoskom giełdowym rozchodziła się wiadomość, że jenerał Concha forsownemi marszami przybył do Sevilli i uwolnił ją od oblężenia. Otrzymawszy wiadomość o porażce Seoana i Zurbana, Espartero jak najpośpieszniéj zwrócił się ku Kadyxowi.

Od granic donoszą, że jenerał Seoane w d. 28 Lipca stanął na ziemi francuzkiéj, i wraz z towarzyszącemi mu oficerami Espartera został posłany do departamentu Dordogne. Władze nie dozwoliły mu udać się do Paryża.

Londyn 1 Sierpnia.

Izba niższa dla spieszniejszego załatwienia swoich interesów, odbywa teraz posiedzenia i w południe. Dla tego dzisiejsze dzienniki wieczorne zawierają raporta o dzisiejszych rozprawach parlamentowych, które jednak mało są ważne. Rozmaite bile tyczące się handlu niewolników przeszły przez właściwe komitety, których raporta jutro przedłożone zostaną. Daléj nastąpiły rozprawy komitetowe względem robotników przy kopalniach węgla, które dały powód panu Gladstone do przemówienia względem systemu płacenia tym robotnikom żywnością. P. Gladstone rozmaitemi nie zbitemi datami dowiódł, że ci robotnicy w skutku tego systemu zmuszeni są znaczną część swego zarobku przepijać, albowiem ich panowie pewną summę co dziennie na napoje spirytusowe odtrącają im od zapłaty. Minister sądził, że bardzo trudno byłoby zaradzić temu złemu z powodu wielkiego rozszerzenia tego systemu w rozmaitych gałęziach przemysłu. Niniejszy bil tyczy się tylko bezzwłocznego usunięcia złego w tym specialnym wypadku.

Rozprawy w piątek wieczorem nad wnioskiem, albo raczéj mową lorda John Rusell, któréj celem było w ogóle zganić politykę teraźniejszego gabinetu, były może najżywsze w całych posiedzeniach, przynajmniéj ze strony opozycyi. Im gorzéj mają się sprawy narodu, tem więcéj opozycya zyskuje siły umysłowej i z trudności i niebezpieczeństw, wybucha walka stronnictw z świeżą energią. Tym sposobem wigowie zyskują z widocznych klęsk swoich przeciwników, i ich wielkie błędy w sprawach finansowych, w polityce handlowéj i niektórych innych nader ważnych interesach kraju, zakrywane są przez niemniéj szkodliwe błędy ich następców. Tyle jest pewném, że sir Robert Peel w ostatnich tygodniach przebył znaczną przestrzeń drabiny upadającego gabinetu, wiodącéj na dół, i powódź która się przeciw niemu podniosła nie prędzéj zapewnie opadnie, aż kiedy go zmyje z jego posady, nie mowię żeby to niezwłocznie nastąpić musiało, ale jednak najdaléj za dwa lub trzy lata. Można nawet zapewnić, że sir Robert Peel nie wytrzyma zwycięzko próby nowych powszechnych wyborów. Upadnie on w części dla braku oryginalności. Wolny od przesądów i bigoteryi starego stronnictwa torysowskiego, odrzucił on wiele rzeczy które stanowiły siłę tamtego zarządu, ale nie przyniósł w to miejsce nic takiego, coby za jego własne uważać można było. Jego nowości nie były niczém więcéj jak staremi środkami wigowskiemi w nowéj sukni. Przedewszystkiem zupełnie mu się nie udało, pojednać się i połączyć z tém, co należy uważać za jeden z najsilniejszych żywiołów nowego konserwatyzmu; to jest z ocuconym i podnieconym duchem powagi i doktryny w kosciele anglikańskim. Ten żywioł przez swoję energię i powagę pociąga do siebie najlepsze duchy młodego konserwacyjnego stronnictwa; ale Robert Peel daleko więcéj obawia się kościoła niż go lubi, i zerwanie jakie w roku 1829 miało miejsce między nim i Oxfordem, jest niezwalczone. W téj chwili jego słabość i jego złudzenia są niezaprzeczone.

Stan kraju ciągle jeszcze jest zły, i wniektórych częściach zupełnie bez nadziei. I tak naprzykład, niepodobna przypuścić większéj nędzy, jak ta, która stan handlu żelaza, mianowicie w Sud-Staffordshire spowodował. Ogromne summy, które przez przeciwne nigdy nie mogące się sprawdzić nadzieje, wciągnione zostały w Anglii i Walii w handel żelazny, w ostatnich pietnastu latach podwoiły liczbę wysokich pieców i ilość wyprodukowanego żelaza. W ostatnich czasach ta zbyteczna konkurencya przyprowadzoną została do zupełnego upadku, przez polepszenie i rozszerzenie hut żelaznych w Szkocyi, gdzie z rozmaitych powodów, koszta produkcyi są daleko mniejsze. W Staffordshire należy obawiać się, że cios ten długotrwałe skutki sprawi. Przyjdzie tu do jednéj z owych rewolucyi przemysłowych, które zależą od okoliczności wypływających z natury gruntu i położenia, i zupełnie nie podlegają kontroli ludzi; a coś podobnego nigdy stać się nie mo-

że bez ściągnienia okropnéj nędzy na liczną ludność.

HISZPANIA.

Pan Washington Irving, poseł Stanów Zjednoczonych, ułożył następnie kontra notę, która po jednogłośnem zatwierdzeniu, zaniesioną została przez p. Albuquerque, sprawującego interesa brazylijskie p. Aston, ten nie chciał jéj podpisać, mówiąc, że protestacya jest wymierzoną przeciw obronie Madrytu, podczas gdy niebezpieczeństwo królowéj mogło jedynie wyniknąć z ataku. Po téj odpowiedzi posłowie rozeszli się nie powziąwszy żadnego postanowienia. Sam tylko p. Lima, poseł portugalski; popierał zdanie p. Aston. Jednakże w d. 16 nota złożona przez p. Washington Irwing i p. Aston, została podpisaną przez wszystkich członków ciała dyplomatycznego i doręczoną rządowi. Posłowie prócz tego prosili p. Mendizabal, aby w razie ataku mogli udać się do pałacu i czuwać nad królową. Pan Mendizabal oświadczył, że rząd nie może zezwolić na to żądanie posłów. W skutku tego, posłowie mieli i zgromadzić się dziś wieczorem na nowe narady.

W skutku walki pod Torrejon, jenerał Seoane przesłał ministrowi wojny następującą depeszę:

Torrejon 22 Czerwca. Panie jenerale! armia która była pod mojemi rozkazami, w obecnéj chwili znajduje się pod rozkazami jenerała Narvaez. Zostałem otoczony i wzięty w niewolę, w początku walki która została stoczoną. Powtarzam p. jenerałowi prośbę którą już podałem w Saragosie rejentowi państwa o przyjęcie mojéj dymisyi, z wszystkich stopni z ozdób, któremi nagrodzone zostały moje dawniejsze zasługi.....

W tém miejscu depesza jest przerwaną, i adjutant jenerała Seoane dodaje: W chwili gdy jenerał kończył to pismo, nagła słabość nie dozwoliła mu pisać daléj; ale powróciwszy do przytomności, polecił mi dokończyć tę depeszę, donosząc p: jenerałowi, że wszystko jest stracone, prócz honoru który pozostał nietknięty. Z rozkazu jenerała porucznika Seoane, podpułkownik adjutant. *Carlos de Corates.*

Następujący list z Madrytu 22 b. m. z dopiskiem z dnia 23 z rana, podaje nam następujące szczegóły.

—Lizbona 24 Lipca.—

Obawa że niespokojności w Hiszpanii spowodują i w Portugalii nowe wstrząśnienia, zastąpiła miejsca ufności, że teraźniejszy porządek rzeczy utrzyma się i właśnie w tém, że widoczne usiłowania anarchistów nie były w stanie wywołać jakąkolwiek ważną demonstracyę, widzimy najlepszy dowód dobrego rządu p. Cabral. Septembryści, którzy teraz w klubach téj wodzą i szczególniéjszy wpływ posiadają, przedewszystkiem zwrócili swoję baczność na armię, przykład jaki rewolucya żołnierska w téj chwili przedstawia w Hiszpanii, był zbyt pociągającem, żeby nie miano pomyśleć o naśladowaniu go; tu podobnie jak tam spodziewano się przekupić część oficerów, a przedewszystkiem podoficerów, którzy największy wpływ wywierają na żołnierzy. Ale plan ten rozbił się przedewszystkiem o brak potrzebnych pieniędzy, a następnie o wierność wojska. Klubiści napróżno usiłowali nakłonić »patriotyczne« dusze, aby otworzyły swoje szkatuły dla tego pięknego celu, ale ani usilne prośby, ani postanowione zbieranie składek drogą podpisów, nie sprawiły pożądanego skutku; zamiast dziesięciu contos których koniecznie potrzebowano do przedsięwzięcia pierwszego powstania, zaledwie zdołano połowę téj summy zebrać. Jakikolwiek będzie rezultat walki w Hiszpanii, Portugalia niczego niepotrzebuje obawiać się. Dotychczas nie przyszli tu jeszcze wychodcy z Hiszpanii, w celu pozostania u nas; w początku powstania w sąsiedniéj prowincyi hiszpańskiéj Estremadura, kilka pojedynczych oddziałów żołnierzy, którzy nie chcieli przyłączyć się do powstania, przeszło za naszą granicę, ale dobrowolnie i bez wezwania powróciło do Hiszpanii, skoro przedstawiła się im stosowna okoliczność. Jednakże przesłane zostały ponowione rozkazy do komendantów nadgranicznych, zalecające im najściślejszą baczność. Utrzymują także, że dowodzącemu w Algarbii jenerałowi posłano rozkazy i tajne instrukcye, aby rejenta Hiszpanii jeśliby zmuszonym był szukać schronienia na ziemi portugalskiéj przyjął z wszelkiemi jego stopniowi przynależnemi honorami. Sądzą jednak, że rejent chociażby przybył do Portugalii, nie pozostanie tutaj ale uda się do Anglii.

Tymczasem pierwéj nim się spodziewano stolica zostaje ucieszoną szczęśliwem rozwiązaniem królowéj, która w dniu 21 b. m. wydała na świat córkę. Salwy artyleryi z twierdz panujących nad miastem, doniosły o tym szczęśliwym wypadku i przez trzy dni powtarzały się, które to dni poświęcone były powszechnym oznakom radości. Do grzmotu dział w pewnych godzinach mięszał się odgłos dzwonów i przez trzy wieczory wszystkie gmachy publiczne, tudzież mnóstwo domów prywatnych dobrowolnie były oświetlone. Dostojna położnica równie jak nowo narodzona xiężniczka, cieszą się najpożą-

dańszem zdrowiem. Rodzina królewska liczy 3 xiążąt i jednę xiężniczkę; xiąże następca tronu, dom Pedro de Alcantara urodził się dnia 16 Września 1837 roku, a zatem obecnie ma lat blisko sześć.

— *Od granicy serbskiéj* 25 *Lipca.* — Podług raportów z Belgradu z dnia wczorajszego, jenerał rosyjski Leiven, po czternasto-dniowéj nieobecności przybył tam znowu. Przyjechał on z Semlina w towarzystwie konsula rosyjskiego pana Watczeńko, do Belgradu i miał długą konferencyę z gubernatorem Hafiz paszą, który nawet xięcia Alexandra Georgiewicza kazał poprosić do siebie. Zaraz jak tylko rozeszła się wiadomość o jego przybyciu, deputacya serbów z kajmakanami na czele, udała się do niego aby mu złożyć swoje uszanowanie. Wuksicz i Petronowicz znajdują się w Kragnjewatz i dniem pierwéj zawiadomiono ich o przybyciu barona Lieven. Berat (firman potwierdzający) nowy, wybór xięcia ze strony sułtana, dopóki nie ma być ogłoszony, póki wspomnione dwa indywidua nie zostaną oddalone. Do wczoraj jednak berat jeszcze nie przybył.

— *Konstantynopol* 19 *Lipca.* — (Oest. Beob.) W dniu 16 bieżącego miesiąca, sułtan udał się do Seraskier Kapassu, aby obejrzeć nowo zbudowany tam szpital wojskowy, i następnie znajdował się na manewrach przygotowanych z tego powodu.

W dniu 17 bieżącego miesiąca wielki admirał Halil pasza wypłynął stąd z eskadrą składającą się z dwóch okrętów liniowych, czterech fregat, jednéj korwety, brygu i paropływu; w celu odbywania ćwiczeń i zwiedzenia wysp archipelagu zostających pod jego jurysdykcyą.

Nowy poseł rosyjski i pełnomocny minister p. Titow wczoraj pierwszy raz odwiedził wielkiego wezyra.

Odjazd eskadry pod dowództwem Kapudana paszy opóźniony był przez wybuchłe niedawno krwawe zajście między turecką i egipską ludnością okrętową.

PRZYIECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 15 *do dnia* 16 *Sierpnia.*

Lubaczewski Antoni, Wiślicka Michalina, Bazan Edward, Chelinski Franciszek ob., Rakowski Tytus, z Polski; — Milewski, Wasilewska Marya ob., Kuznicka Władysława ob., Kiernicki ob., Stefani Jan, Zajączkowski Józef, z Galicyi; — Panofka Karol, Panofka Izydor, Mendzińska Karolina ob., Ernst Gottfried, Moll, z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Kiciński Bronisław hr., Kiciński Bruno hr., Gertner Antoni, do Polski; — Rostworoska Zofia hr., Blum Zygmunt, Weps Henryk; Panofka Izydor, Panofka Karol. do Galicyi.

Doniesienie Urzędowe.

Nro 4624.

TRYBUNAŁ.

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wzywa mających prawo do spadku po Wawrzyńcu Kopińskim pozostałego z summy złp. 754. do trzech obligów ręcznych w roku 1799 wydanych, przypadającéj, składającego się, aby z stosownemi dowodami w terminie miesięcy trzech do Trybunału zgłosili się; pod rygorem postąpienia z powyższą massą jako bezdziedziczną.

Kraków dnia 9 Sierpnia 1843 r,

Sędza-Prezydujący
J. Pareński
(2r.) *Lasocki* Sekr.

W sukiennicach d. 18 Sierpnia b. r. o godzinie 10 rannéj sprzedarz przez publiczną licytacyą odbędzie się na drodze sądowéj to jest: Fortepiana orzechowego, kanap, krzeseł, komod, zegaru, szaff, szrejbtyszu, zwierciadeł, i innych za gotową zaraz zapłatę w monecie srebrnéj *Courrant.*

Kraków dnia 11 Sierpnia 1843 r.

Skorczyński kom. sąd.

Nro 4468.

TRYBUNAŁ.

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wzywa mających prawo do massy Maryanny Tarnowskiéj, składającéj się z obligów na łączną summę złp. 50,750 wystawionych, i w depozycie Sądowym znajdujących się, aby się po odbiór massy téj z stosownemi dowodami w przeciągu miesięcy trzech do Trybunału zgłosili, pod rygorem złożenia takowych na ich risico w Archiwum Trybunału.

Kraków d. 8 Sierpnia 1843 r.

Sędzia Prezydujący.
J. Pareński.
(2r.) Sekr. *Lasocki*